KEKSA YOSHDAGI BEMORLARDA QON TOMIR KASALLIKLARIDAN KELIB CHIQADIGAN DEPRESSIYANING KO'RSATKICHLARNI O'RGANISH

Shukrillayeva Kamola Furqat qizi, Shadmanova L.Sh.
Toshkent davlat tibbiyot universiteti (Toshkent, O‘zbekiston)

Kalit so'zlar: miya qon tomir kasalliklari bilan og'rigan keksa bemorlarning ruhiy tushkunlik psixo-organik kasalliklari.

Keksa bemorlarda depressiya va qon tomir kelib chiqadigan psixoorganik kasalliklarning kombinatsiyasi, bir tomondan, patologiyaning ikkala shaklining yuqori chastotasi va bir xil bemorlarda ularning kombinatsiyasining muqarrar ehtimoli bilan belgilanadi. Bundan tashqari, hozirgi vaqtda adabiyotlarda keksa yoshdagi ruhiy tushkunlik va miyaning qon tomir kasalliklari o'rtasidagi patogenetik munosabatlar muhokama qilinmoqda (Alexopulos G.S. va boshqalar, 2005, 2009; Kessler R.C. va boshq., 2010; Wilkins V.M. va boshqalar, 2010).).

Tadqiqot maqsadi:

Keksa yoshdagi bemorlarda qon tomir kasalliklaridan kelib chiqadigan psixoorganik kasalliklarning depressiv kasalliklarga ta'sirini o'rganish.

Materiallar va usullar.

O'rganilgan bemorlarning asosiy guruhi depressiya va qon tomir genezli psixo-organik sindromining kombinatsiyasi bo'lgan 73 bemordan iborat. 70-79 yoshdagi bemorlar ustunlik qildi (o'rtacha ko'rsatkich 71,06±1,09 yosh). Shu bilan birga, o'rganilgan kuzatuvlarning asosiy qismini ayollar tashkil etdi (79,61%). Bemorlarni ushbu namunaga kiritishning kri-teriyalari takroriy depressiv buzilish tuzilishida o'rtacha og'irlikdagi depressiv epizod belgilariga ega edi (Gamilton depressiya shkalasi bo'yicha 15 dan 27 ballgacha) Tadqiqot quyidagi asosiy usullardan foydalangan holda amalga oshirildi: 1) klinik-psixopatologik; 2) Hamilton depressiya shkalasi (Hamilton M. A., 1960); 3) scag (Shader R. L. va boshq., 1974; Venn R. D., 1983); 4) mmse kognitiv ishlash testi (Folstein M. F., Folstein S. E., Hugh P. R., 1975);

Tadqiqot natijalari.

O'z joniga qasd qilishning oiladagi tarqalishi 4,85% (5 kishi), alkogolizm - 11,65% (12 kishi), asab kasalliklari - 1,94% (2 kishi). Quyidagi ko'rsatkichlar bo'yicha yuqori ko'rsatkichlar olingan: qandli diabet - 13,59% (14 kishi), qalqonsimon bez kasalliklari - 9,71% (10 kishi). Anamnezda 27,19% hollarda (28 kishi) xavfli o'sma jarayoni aniqlangan. Shunday qilib, miya-qon tomir kasalliklarining irsiy og'irligi 35,92% ga etdi (37 kishi), depressiyaning hozirgi kuchayishi paytida asosiy guruhdagi barcha bemorlarda miya qon aylanishining buzilishi aniqlandi. Ushbu patologiya qon tomir genezisining psixo-organik sindromini tashxislashda kasalliklarning xalqaro tasnifi mezonlariga asoslanib, bemorlarni ushbu guruhga kiritish uchun juda muhim edi.

Xulosalar.

1.Qon tomir genezli kasalliklarning psixoorganik buzilishi omili ta'siri ostida depressiya bilan og'rigan keksa bemorlarning terapevtik dinamikasining eng yaqin prognozi yomonlashadi. Bu borada noqulay bashorat qiluvchilar asosan qon tomir patologiyasining og'irligini va depressiyaning fenomenologiyasini aks ettiruvchi ko'rsatkichlardir.

2.Depressiya va psixoorganik o'zgarishlarning kombinatsiyasi bo'lgan bemorlarda davolanish samaradorligining oshishi neyrometabolik xususiyatlarga ega dorilarni qo'llash bilan bog'liq. Shu bilan birga, kech yoshdagi depressiyada psixofarmakoterapiyani o'tkazishda sezilarli ehtiyotkorlik sharoitida ham, qon tomir genezisidagi organik miya o'zgarishlarining mavjudligi, ayniqsa gipersedatsiya hodisalari shaklida yon ta'sir xavfini oshiradi.